

Id. Dr. Zilahi-Sebess László, címzetes egyetemi tanár, a Magyar Geofizikusok Egyesületének alapító tagja 1929–2015

Idősb Zilahi-Sebess László, a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet Matematikai Osztályának egykori vezetője és a Miskolci Nehézipari Egyetem címzetes egyetemi tanára 1929-ben született. Középiskolai tanulmányait a Debreceni Református Gimnáziumban kezdte, és a Debreceni Tanítóképző Liceumban kántortanítóként fejezte be. Érettségi után dolgozni kezdett, és munkája mellett végezte el esti tagozatos hallgatóként először az ELTE matematika tanári, majd az ELTE alkalmazott matematikai szakát 1954-ben, illetve 1958-ban. Kandidátusi értekezését „A földmágneses quadropólus- és energiasűrűség-tér vizsgálata” címmel 1961-ben védte meg.

Saját indulásáról így vallott: „...népiskolai tanítóként kezdtem dolgozni. A körülmények úgy hozták, hogy a geofizika területére kerültem. Mindig szerettem tanulni, új ismereteket szerezni és a tudást átadni. Egy főiskolai, két egyetemi diplomát és egy akadémiai minősítést szereztem.”

A számítógépes programozás elemivel egyetemi szakdolgozatának írása során ismerkedett meg, amelyet a szovjet dokumentáció alapján készülő, magyar M3-as számítógép programozásából írt.

1952-ben lépett be az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet (ELGI) Központi Értelmező Osztályára mint matematikus. Egyik első feladatául azt kapta, hogy tájékozódjon a beszerezhető asztali számológépekről. Keresése közben megtudta, hogy hamarosan mint bérelt gép Magyarországra kerül egy IBM-628-as számítógép. Programozási ismeretei következtében őt kérték fel arra, hogy az IBM főmérnökével együttműködve felkészüljenek az IBM-628-as számítógép fogadására. Így történt, hogy az első, Magyarországra behozott programozható számítógépen először geofizikai programok futottak (geotermikus, majd földmágneses adatok feldolgozásai). Ezek a számítások mind Zilahi-Sebess Lászlónak, mind az Intézetnek jelentős sikereket hoztak.

A lehetőségekről értesülve, a geofizikán kívülről is, számos helyről jelentkeztek tudományos-műszaki jellegű számítások igényével. Ezekre a munkákra másodállásban a Statisztikai Gépi Adatfeldolgozó Vállalat alkalmazta, ahol a sok feladat megoldására újabb elektronikus számítógépet szereztek be, amelyre szintén ő írta a programokat.

Munkája elismeréseként 1970-ben megkapta a Munka Érdemrend Bronz fokozatát.

1971-ben az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet is üzembe állított egy MINSZK-32 típusú számítógépet. A számítógép üzembe állításának a programok terén végzett előkészítésében és magában az üzembe állításban Zilahi-Sebess Lászlónak kulcsszerepe volt. Szintén fontos szerepet játszott a számítógépekhez csatolt számos periféria, illetve segédberendezés illesztésében, amelyeknek a segítségével az ELGI számítógépeit geofizikai számítóközpontokká fejlesztették.

A MINSZK-32-vel kapott programok száma igen csekély volt, de ezek köre Zilahi-Sebess László és az általa irányított intézeti programozók munkája következtében a geofizikai igényeknek megfelelően igen gyorsan bővült. A konkrét programozói munka mellett folyamatos tevékenysége maradt az új munkatársak betanítása, illetve a már dolgozó munkatársainak szakmai támogatása. Ennek voltak az intézeten belül informális formái és formális külső formái is, mint pl. a Magyar Geofizikusok Egyesületében szervezett tanfolyamok, vagy a Miskolci Nehézipari

**Id. Dr. Zilahi-Sebess László
1929–2015**

Egyetemen bevezetett „Geofizikai programozás” c. tantárgy, amelynek ő lett az előadója.

Zilahi-Sebess László az ELGI-ben eltöltött 38 év után 1990-ben ment nyugdíjba. Nyugdíjba vonulása után családja körében élt, és visszatérve első hivatásához kántorként szolgált a gyülekezetében.

Idősb Zilahi-Sebess László a számítógépek és a számítástechnika világának úttörőjeként elsőnek hatolt be e szakterületre, hódított meg egy olyan területet, amely munkája során a geofizikai adatgyűjtés, majd a geofizikai adatfeldolgozás és végül a geofizikai értelmezés meghatározó tényezője lett. Izgalmas életútja a logarléctől a munkaállomásokig ívelt át, jelentős része volt abban, hogy az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet az ő munkássága idején nemzetközileg is elismert intézménnyé válhatott. Halálával nagy űrt hagyott maga után.

Emlékedet megőrizzük, Laci bácsi nyugodjál békében!

Szerkesztőség

Kummer István

1951–2015

Kummer István 1951-ben született Pápán, ahol a Türr István Gimnáziumban 1969-ben érettségizett. Egyetemi tanulmányait a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen végezte, ahol 1974-ben geofizikusmérnöki diplomát szerzett. Még ugyanebben az évben elkezdte szakmai munkáját kiértékelő és értelmező geofizikusként egy szeizmikus terepi csoportnál az Eötvös Loránd Geofizikai Intézetben.

Kezdetben a szeizmikus refrakciós és reflexiós mérésekkel végzett közepes és nagy mélységű szerkezet- és medencealjzat kutatás területén szerzett tapasztalatokat, majd egy terepi szeizmikus kutatócsoportot vezetett elsősorban alföldi szénhidrogén-kutatási feladatokkal.

1980-tól 1982-ig a mongóliai komplex regionális kutatással és részletező ércutatással foglalkozó Nemzetközi Földtani Expedíció munkájában vett részt ÉK-Mongóliában és a Góbi sivatagban.

1988-ban és 1990-ben Kubában a Kubai Nemzeti Geofizikai Vállalatnál kis mélységű reflexiós és refrakciós méréseket végzett, valamint ezek kiértékelésén és értelmezésén dolgozott. Megtanult spanyolul, és az adatfeldolgozó programrendszer kezeléséhez spanyol nyelvű útmutatót készített.

Itthon ismét szénhidrogén-kutatási témákon dolgozik, értelmezési és térképezési feladatokat lát el, karotázs- és szeizmikus adatok integrált feldolgozását, értelmezését végzi mezőn belüli kutatásoknál. Kutatási témái között szerepel a kis mélységű gáztelepek szeizmikus vizsgálata, illetve a közvetlen szénhidrogén-detektálás lehetőségeinek tanulmányozása. Erdményeit hazai és külföldi konferenciákon mutatta be.

1995-től 1997-ig részt vett a „Magyarország szénhidrogén-potenciáljának felmérése” c. programban, illetve 1993 és 2003 között a „Magyarország földtani térmodellje” c. kutatási programban. 2003-tól elsősorban olyan különböző adatbázisokkal, térinformatikával, szeizmikus értelmezéssel

kapcsolatos feladatokkal bízták meg, mint pl. a országos pretercier medencealjzat felújított térképének elkészítése, de részt vett a geotermikus programban is.

A Magyar Geofizikusok Egyesületének mindvégig aktív tagja. Sokoldalú munkáját 2010-ben a Pro Geophysica kitüntetéssel ismerték el.

Utolsó éveit türelemmel viselt betegsége nehezítette, 2015. november 10-én hunyt el.

Kedves Pista!

Az egyetem után, 1974-ben a tankörből öten jöttünk az ELGI-be, végül csak mi ketten kaptuk meg innen az obsitot. Mégis, valahogy úgy alakult, hogy nem volt olyan közös munkánk, amely szoros együttműködést igényelt volna. Más-más főosztályra kerültünk ugyan, pályafutásunk mégis sok hasonlóságot mutat. Hosszú éveket dolgoztunk terepi csoportoknál, egyre felelősebb beosztásban, megtapasztaltuk e munka minden nyűgét, örömet. Tudtuk-láttuk,

hogy jutnak a szakmánkban egyre fontosabb szerephez a numerikus módszerek, de meg kellett tanulnunk a hagyományos, „analóg” feldolgozás lépéseit is, az ezzel töltött rengeteg idő cserébe biztos tapasztalást eredményezett. Mongóliát, Kubát is megjártuk – ha nem is egy időben –, ami szintén egyfajta közös élményt jelentett.

Sok mindent csináltunk együtt, és mindig jó érzéssel töltött el a Veled való találkozás. Mint amikor a tudás átadásának felelősségteljes örömevel kértél segítséget Szegeden tartott óráid egyikéhez. Amikor láttam arcodon a szülői büszkeség ragyogását, vagy éreztem, milyen biztonságot, stabilitást nyújt Neked a zene, az éneklés választott kórusodban.

Most, hogy utad végére értél, emelt fővel tekinthetsz vissza. Derűs és kiegyensúlyozott személyiségedre mindannyian szeretettel emlékezünk.

Madarasi András

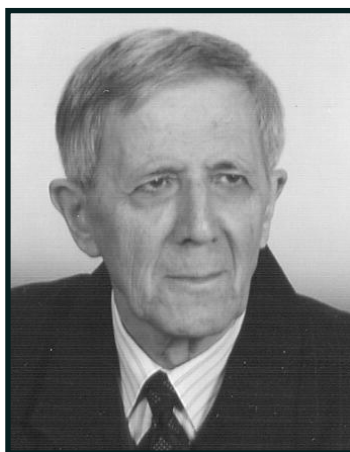
Kummer István
1951–2015

Paulik Dezső

1935–2015

Paulik Dezső 1935-ben született Sopronban, abban a városban, amely ezer szállal kapcsolódik a későbbi választott szakmájához, a geofizikához. A Berzsényi Dániel állami általános fiúgimnáziumban érettségizett kitűnő eredménnyel 1953-ban. Sopron kivételes földrajzi helyzete, gazdag szellemisége mély benyomást tett rá, úgyhogy nem volt könnyű a pályaválasztása. Egyszerűen túl sok minden érdekelt. Az hogy mégis ezt a szakmát választotta, abban vélhetően a kishűg ismeretségi körében előforduló bányász-kohász-földmérő hallgatók is szerepet játszottak. Az egyetemre jutáshoz a kitűnő érettségi mellett csak egy felvételibeszélgetés kellett, amelyet Csókás Jánossal, Kántás Károly geofizikai tanszékének adjunktusával folytatott.

Az hogy 1958. április 28-án jeles eredménnyel itthon védte meg diplomamunkáját, szerencsés véletleneknek köszönhető, ugyanis évfolyamuk fele 1956-ban külföldre távozott. A következő hónapban már munkába is állt a Kőolajipari Tröszt Dunántúli Kőolajfűrési Üzemében, Nagykanizsán. Az Értelmezési osztályon töltött fél év után 1959-től öt éven keresztül terepi észlelőként dolgozott. A megfelelő tapasztalat megszerzését követően 1964-ben első fia – akit később még kettő követett – megszületése után kezdte meg értelmelő-geofizikus mérnöki tanulóéveit Markó László irányítása alatt. Beosztott mérnöki éveit követően 1973-ban vette át az Értelmezési Osztály vezetését. Az osztályt a MOL 1990. évi megalakulásáig vezette. Ekkor ugyanis összevonták a dunántúli és alföldi szelvényértelmezést. Az 1995-ös nyugdíjba vonulásáig a dunántúli csoport szakmai felügyelete volt a feladata.

Paulik Dezső
1935–2015

Dezső aktív éveire esett a hazai mélyfűrési geofizika jelentős átalakulása: a termelés-geofizikai mérések egyre fokozódó előretörése, jelentős szelvényválaszték bővülés, korszerű mérőberendezések és nem utolsósorban a szelvényfeldolgozás tényleges számítógépesítése. Nagy szerepe volt abban, hogy a világbanki kölcsönnel lehetségessé vált beruházások szakmai háttérének biztosításával meghatározó irányba terelte a hazai mélyfűrési geofizikai értelmezést.

Az 1990 októberében megtartott Európai Szelvényértelmezői Kongresszus idején az SPWLA Budapest Chapter elnöke és a szervezőbizottság tagja volt.

Dezsőről beszélve nem lehet nem említeni a zenével való szoros kapcsolatát, amely gyermekkorából eredeztethető, és egy pillanatra sem szűnt meg élete során. Egy anekdota szerint, egy soproni zeneórán a tanárnőre várva Paulik Dezső és Rybach László (későbbi tankörtárs) négykezesként úgy adta elő Mozart *Török indulóját*, hogy a mesélő Nagy Zoltán (későbbi egyetemi társ) reménytelennek ítélte saját zenei karrierjét. Évtizedekig meghatározó egyénisége volt Nagykanizsa kóruséletének mint kórusalapító és kórustitkár. Hagyományos karácsonyi koncertjeik eseményszámába mentek a városban, amelyben élete végéig dolgozott.

Nagyszerű munkatárs, kiváló humorú társasági ember volt. Szerető feleség, három fiú, tizenhárom unoka és számtalan barát gyászolja.

Isten veled Dezső!

Császár János